



**ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΛΗΔΑΣ ΚΟΥΡΣΟΥΜΠΑ
ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ
ΛΟΓΩ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

(Αποτέλεσμα διερεύνησης παραπόνων)

Λευκωσία, Φεβρουάριος 2019

Γωνία Απελλή και Παύλου Νιρβάνα, 5^{ος} Όροφος, 1496 Λευκωσία

Τηλ. +357 22873200, Φαξ +357 22872365

Ιστοσελίδα: www.childcom.org.cy , Ηλ. Διεύθυνση: childcom@ccr.gov.cy

A. Εισαγωγή

1. Το παρόν Πόρισμα συντάχθηκε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που μου παρέχονται από τους περί Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού Νόμους του 2007 και 2014 [N.74(I)/2007 και N.44(I)/2014], και ιδιαίτερα το άρθρο 4(1) (γ) (δ) και (ε) και (2) (δ) στη βάση διερεύνησης παραπόνων.

B. Ιστορικό

2. Το πρώτο παράπονο αφορούσε την περίπτωση παιδιού 6 ετών με οπτική αναπηρία, το οποίο γεννήθηκε στην Κύπρο και φοιτά στη Σχολή Τυφλών. Η μητέρα του παιδιού είναι υπήκοος τρίτης χώρας και εργάζεται στην Κύπρο τα τελευταία 18 χρόνια. Το παιδί παρουσιάζει εκ γενετής τύφλωση, νευρο-αναπτυξιακή και ψυχοκινητική διαταραχή, φάσμα αυτιστικών χαρακτηριστικών, μικροκεφαλία, απουσία λόγου και ομιλίας και δυσκολίες στην κίνηση, που έχουν ως αποτέλεσμα να χρειάζεται στήριξη ή μεταφορά από άλλο άτομο για τις μετακινήσεις του. Το παιδί είναι δικαιούχος του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (Ε.Ε.Ε.) και λαμβάνει μηνιαίως το ποσό που ορίζεται από τη νομοθεσία, ως παιδί με αναπηρία. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με το παράπονο που μου υποβλήθηκε, δεν δικαιούται οποιαδήποτε παροχή μέσω των Σχεδίων που τυγχάνουν χειρισμού από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ), όπως την ειδική χορηγία σε τυφλούς, τροχοκάθισμα, κάρτα στάθμευσης και άλλες, αφού δεν εμπίπτει στις κατηγορίες που προνοούνται στις σχετικές νομοθεσίες και σχέδια παροχών. Η μη πρόσβαση του παιδιού στις συγκεκριμένες κοινωνικές παροχές, έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο παιδί, με χαρακτηριστικό παράδειγμα, όπως αναφέρεται στο παράπονο που μου υποβλήθηκε, το παιδί να μεταφέρεται από τη μητέρα στην πλάτη της για τις μετακινήσεις του.
3. Το δεύτερο παράπονο αφορούσε την περίπτωση παιδιού 4 ετών, υπήκοο τρίτης χώρας. Ο πατέρας του παιδιού εργάζεται στην Κύπρο, ενώ το παιδί βρίσκεται στην Κύπρο τα τελευταία 3 χρόνια. Η οικογένεια του παιδιού υπέβαλε αίτηση για παροχή κάρτας στάθμευσης, λόγω της αναπηρίας που το παιδί αντιμετωπίζει και δεν μπορεί να περπατά καθόλου. Η αίτηση του παιδιού απορρίφθηκε από το ΤΚΕΑΑ, γεγονός για το οποίο η οικογένεια ενημερώθηκε με επιστολή, ημερομηνίας 02/08/2018. Στην εν λόγω επιστολή αναγράφονται οι δικαιούχοι για το μπλε δελτίο στάθμευσης, ενώ δεν αναφέρονται οι λόγοι απόρριψης της αίτησης της συγκεκριμένης οικογένειας, παρά μόνο υπάρχει τονισμός στο σημείο (ε), όπου αναγράφεται ότι το μπλε δελτίο στάθμευσης παραχωρείται μόνο σε πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως αναφέρει η οικογένεια στο παράπονο που μου υπέβαλε, οι εξόδοι, τα καθημερινά ψώνια και η μετάβαση σε σχολεία και υπηρεσίες

είναι πολύ δύσκολο να πραγματοποιηθούν, λόγω της μη παροχής της κάρτας στάθμευσης.

Γ. Ενέργειες για διερεύνηση του θέματος

4. Σε ότι αφορά στην πρώτη περίπτωση παιδιού, σε παρέμβασή μου, με επιστολή προς τη Διευθύντρια ΤΚΕΑΑ, ημερομηνίας 01/11/2018, ανέφερα την περίπτωση του παιδιού, επανέλαβα θέση μου που εκφράστηκε σε σχετική Έκθεση¹ την οποία διαβίβασα προς την αρμόδια Αρχή (την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων), με επιστολή ημερομηνίας 21/09/2017, ότι, δηλαδή, δεν μπορεί ένα παιδί να στερείται κοινωνικών επιδομάτων λόγω της καταγωγής του ή του χρόνου διαμονής του στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας, εξέφρασα τη δυσαρέσκειά μου για το γεγονός ότι 13 μήνες αργότερα, καμία ενέργεια δεν αναλήφθηκε ώστε να αρθεί η διάκριση που υφίστανται συγκεκριμένες ομάδες παιδιών και, τέλος, ζήτησα όπως ενημερωθώ για τους λόγους για τους οποίους το παιδί δεν έχει πρόσβαση στα σχέδια παροχών που εφαρμόζονται από το ΤΚΕΑΑ και με ποιο τρόπο θα τύχει χειρισμού η περίπτωση του συγκεκριμένου παιδιού.
5. Σε ότι αφορά στη δεύτερη περίπτωση παιδιού, σε παρέμβασή μου, με επιστολή προς τη Διευθύντρια ΤΚΕΑΑ, ημερομηνίας 21/09/2018, με ταυτόσημη υπενθύμιση, ημερομηνίας, 03/12/2018, ζήτησα να ενημερωθώ για τα ακόλουθα:
 - I. Το λόγο για τον οποίο δεν έχει παραχωρηθεί το μπλε δελτίο στάθμευσης προς το συγκεκριμένο παιδί.
 - II. Με ποιο τρόπο παραχωρείται το μπλε δελτίο στάθμευσης προς τα παιδιά με αναπηρίες που αντιμετωπίζουν κινητικά προβλήματα;
 - III. Στην περίπτωση του συγκεκριμένου παιδιού, έχει αξιολογηθεί η κινητικότητά του; Στη βάση της αξιολόγησης, το παιδί εμπίπτει στα κριτήρια των δικαιούχων για το μπλε δελτίο στάθμευσης;
 - IV. Εάν υπάρχει εναλλακτική επιλογή, η οποία έχει δοθεί προς το παιδί και την οικογένειά του, ώστε το παιδί να έχει πρόσβαση σε εύκολη στάθμευση.
 - V. Τους λόγους για τους οποίους το μπλε δελτίο στάθμευσης παραχωρείται μόνο σε πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι σε όλα τα παιδιά που διαβιούν στην Κύπρο και εμπίπτουν μέσα στους δικαιούχους.
 - VI. Μέσα από την επιστολή του ΤΚΕΑΑ διαφαίνεται ότι το μπλε δελτίο στάθμευσης δεν παραχωρείται σε άτομα με κινητικές δυσκολίες, οι

¹ «Έκθεση Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, Λήδας Κουρσουμπά, αναφορικά με την προϋπόθεση διαμονής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας για παροχή επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας, Σεπτέμβριος 2017». Η Έκθεση βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Γραφείου μου www.childcom.org.cy

οποίες είναι προσωρινής διάρκειας, όπως τραυματισμοί ή κινητικές κι άλλες δυσκολίες λόγω ασθενειών. Υπάρχει εναλλακτικό σχέδιο με το οποίο καλύπτονται οι ανάγκες για πρόσβαση σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους για τα άτομα που αντιμετωπίζουν προσωρινής διάρκειας κινητικές ή άλλες δυσκολίες για τις οποίες χρειάζονται πρόσβαση σε εύκολη στάθμευση;

6. Όσον αφορά στην πρώτη περίπτωση παιδιού, στην απάντηση της Διευθύντριας ΤΚΕΑΑ με επιστολή, ημερομηνίας 12/12/2018, αναφέρεται ότι, στη βάση των υφιστάμενων σχεδίων που το ΤΚΕΑΑ διαχειρίζεται, μεταξύ των κριτηρίων που πρέπει να πληρούνται για την παροχή των επιδομάτων είναι το άτομο με αναπηρία να είναι Κύπριος πολίτης ή πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένει στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας για περίοδο τουλάχιστον 12 μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης. Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του με Αριθμό 82.186, ημερομηνίας 07/03/2017, όρισε όπως επεκταθεί η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 21(1)(β)(iv) και 19(6) των περί Προσφύγων Νόμων 2000-2016, ώστε όλα τα πρόσωπα με αναγνωρισμένο καθεστώς πρόσφυγα ή συμπληρωματικής προστασίας που παρουσιάζουν αναπηρία να θεωρούνται δικαιούχοι στο πλαίσιο των εννέα Σχεδίων Κοινωνικών Παροχών του ΤΚΕΑΑ. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην επιστολή, με την εν λόγω τροποποίηση, συμπεριλαμβάνονται πλέον στην παροχή επιδομάτων αναπηρίας η πλειοψηφία των ατόμων που προέρχονται από χώρες μη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς, συνήθως, τα άτομα αυτά τελούν υπό καθεστώς αναγνωρισμένου πρόσφυγα ή συμπληρωματικής προστασίας. Συμπληρώνει ότι, τα άτομα που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και τα οποία επί μακρόν διαμένουν στην Κυπριακή Δημοκρατία τείνουν να αιτούνται και να αποκτούν την κυπριακή υπηκοότητα και καλύπτονται, ως εκ τούτου, από τα Σχέδια ως κύπριοι πολίτες. Σύμφωνα με το περιεχόμενο της επιστολής, τα περιστατικά προσώπων που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας που απευθύνονται στο ΤΚΕΑΑ για τη λήψη επιδομάτων σχετικών με την αναπηρία τους, αλλά κρίνονται ως μη δικαιούχοι βάσει καταγωγής είναι μεμονωμένα. Τέλος, αναφέρεται ότι, στη βάση των ισχυουσών νομικών και διοικητικών ρυθμίσεων, αλλοδαποί που παρουσιάζουν αναπηρία, αλλά δεν εμπίπτουν στον ορισμό των δικαιούχων, κρίνονται ως μη δικαιούχοι για τη λήψη των επιδομάτων που χειρίζεται το ΤΚΕΑΑ. Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα τύχει χειρισμού το συγκεκριμένο παιδί, το ερώτημα παρέμεινε αναπάντητο.
7. Όσον αφορά στη δεύτερη περίπτωση παιδιού, στην απάντηση της Διευθύντριας ΤΚΕΑΑ με επιστολή, ημερομηνίας 06/12/2018, αναφέρεται ότι, εκ παραδρομής στην επιστολή απόρριψης καταγράφηκε ότι το άτομο δεν είναι δικαιούχος λόγω του

ότι δεν είναι Ευρωπαίος πολίτης και ότι ο λόγος που δεν κρίθηκε δικαιούχος ο αιτητής είναι επειδή η άδεια διαμονής του στην Κύπρο είναι υπό το καθεστώς «επισκέπτη» (visitor). Στην επιστολή, αναφέρονται και τα ακόλουθα:

- Δικαιούχοι του Δελτίου Στάθμευσης κρίνονται άτομα τα οποία έχουν μόνιμη διαμονή στην Κυπριακή Δημοκρατία, είτε είναι Κύπριοι, Ευρωπαίοι, Αναγνωρισμένοι Πρόσφυγες ή Αλλοδαποί². Ως εκ τούτου, το Δελτίο Στάθμευσης δίδεται σε όλα τα άτομα με αναπηρία, ανεξαρτήτως υπηκοότητας, αρκεί να πληρούν το κριτήριο της μόνιμης διαμονής στην Κύπρο και τον ορισμό της αναπηρίας.
- Ο τρόπος αξιολόγησης των αιτήσεων Δελτίου Στάθμευσης στις πλείστες περιπτώσεις γίνεται από Λειτουργό του ΤΚΕΑΑ, ο οποίος καταλήγει σε απόφαση μέσα από τη μελέτη των ιατρικών πιστοποιητικών που συνοδεύουν την αίτηση. Σε ειδικές περιπτώσεις, όπου ο Λειτουργός δεν είναι σε θέση να αποφασίσει, τότε το άτομο καλείται σε αξιολόγηση στα Κέντρα Αξιολόγησης Αναπηρίας.
- Στη συγκεκριμένη περίπτωση παιδιού δεν υπήρχε καμία αμφιβολία για την αναπηρία του αιτητή και, ως εκ τούτου, δεν χρειάστηκε να γίνει αξιολόγηση. Το παιδί, με βάση τόσο τα ιατρικά πιστοποιητικά, όσο και με τη βεβαίωση της Επιτροπής Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία, εμπίπτει στον ορισμό του ανάπηρου για σκοπούς παροχής του Δελτίου Στάθμευσης. Σημειώνεται ότι, άτομα με νοητική αναπηρία είναι δικαιούχοι του Δελτίου Στάθμευσης, ανεξαρτήτως κινητικών δυσκολιών, σύμφωνα με την τροποποίηση του Περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου του 2015 [Ν.22(Ι)/2015]. Ο λόγος απόρριψης του παιδιού αφορά το καθεστώς διαμονής του στην Κύπρο.
- «Σύμφωνα με το Νόμο, το Δελτίο Στάθμευσης μπορεί να εκδοθεί από 3 έτη και άνω». Άτομα τα οποία έχουν προσωρινής μορφής κινητικές δυσκολίες κάτω από 3 έτη (π.χ. σπασίμο ποδιού) δεν εμπίπτουν ούτε στο χρονικό πλαίσιο έκδοσης της κάρτας, αλλά ούτε στον ορισμό της αναπηρίας. Άτομα που έχουν κινητικές δυσκολίες μακροχρόνιας μορφής, λόγω ασθενειών (π.χ. άτομα με καρκίνο που βρίσκονται υπό χημειοθεραπεία ή είναι σε περίοδο αποκατάστασης) είναι δικαιούχοι του Δελτίου».
- Το συγκεκριμένο Δελτίο είναι Ευρωπαϊκό και χρησιμοποιείται με παρόμοιο τρόπο σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες, ακολουθώντας τις Ευρωπαϊκές οδηγίες. Ως εκ τούτου, το ΤΚΕΑΑ δεν μπορεί να παρεκκλίνει από τις κατευθυντήριες γραμμές της Ε.Ε. για το χειρισμό του συγκεκριμένου Δελτίου

² Σημειώνεται ότι στην αίτηση έκδοσης δελτίου στάθμευσης, η κατηγορία των αλλοδαπών δεν φαίνεται να καλύπτεται από το συγκεκριμένο σχέδιο παροχών. Στην παρούσα παράγραφο καταγράφεται η πληροφόρηση, όπως αυτή δόθηκε από τη Διευθύντρια ΤΚΕΑΑ.

και δεν είναι σε θέση να προσφέρει εναλλακτική λύση, εάν το άτομο δεν πληροί τα καθορισμένα κριτήρια.

Δ. Νομικό Πλαίσιο

8. Το νομικό πλαίσιο που αφορά τόσο τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού³ (στο εξής «Σύμβαση»), όσο και τη Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες⁴ (στο εξής «Σύμβαση για ΑμεΑ»), σε σχέση με το σύστημα κοινωνικών παροχών και τις αντίστοιχες νομοθεσίες στην Κύπρο, έχει αναλυθεί σε προηγούμενες Εκθέσεις^{5,6} μου που έχουν διαβιβαστεί στην αρμοδια Αρχή και δημοσιοποιηθεί, για το λόγο αυτό θεωρώ πως η επανάληψή του δεν έχει οποιαδήποτε προστιθέμενη αξία. Θεωρώ, εντούτοις, σημαντικό να παραθέσω πιο κάτω επιπρόσθετο σχετικό νομικό πλαίσιο το οποίο θα πρέπει πάντοτε να εφαρμόζεται υπό το φως των διατάξεων των δύο πιο πάνω αναφερόμενων Συμβάσεων και των αρχών που τις διέπουν, ειδικότερα την αρχή της μη διάκρισης για οποιονδήποτε λόγο και την αρχή του συμφέροντος του παιδιού.

Δ.1. Σύσταση του Συμβουλίου της Ε.Ε. της 4ης Ιουνίου 1998 σχετικά με δελτίο στάθμευσης για άτομα με ειδικές ανάγκες [Σύσταση 98/376/ΕΚ]

9. Το 1998 η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) εισήγαγε τη Σύσταση του Συμβουλίου, σχετικά με την υιοθέτηση ενός κοινού μοντέλου δελτίου στάθμευσης, το οποίο να καλύπτει όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. Πέραν από την αμοιβαία αναγνώριση των δελτίων στάθμευσης μεταξύ των κρατών μελών, η σύσταση εισήγαγε και μια κοινή τυποποιημένη μορφή του δελτίου (χρώμα, ύψος, πλάτος, υλικό, περιεχόμενο). Η πρόθεση ήταν να διευκολύνεται η αναγνώριση του δελτίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να αποφεύγονται οι δυσκολίες σε τοπικό επίπεδο. Η Σύσταση συνιστά στα κράτη μέλη:

³ Convention on the Rights of the Child, New York, 20 November 1989 (Η Κύπρος κύρωσε τη Σύμβαση στις 7 Φεβρουαρίου 1991).

⁴ Convention on the Rights of Persons with Disabilities, adopted by the United Nations General Assembly on 13 December 2006, and opened for signature on 30 March 2007 (Η Κύπρος κύρωσε τη Σύμβαση στις 27 Ιουνίου 2011).

⁵ Έκθεση Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, Λήδας Κουρσουμπά, αναφορικά με την προϋπόθεση διαμονής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας για παροχή επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας, Σεπτέμβριος 2017. Η Έκθεση βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Γραφείου μου www.childcom.org.cy

⁶ Έκθεση Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, Λήδας Κουρσουμπά, αναφορικά με τη μη παροχή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (Ε.Ε.Ε.) σε παιδιά με αναπηρία, λόγω της πιστοποίησης της αναπηρίας τους ως ήπιας ή μέτριας, Απρίλιος 2018. Η Έκθεση βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Γραφείου μου www.childcom.org.cy

1. «να θεσπίσουν το δελτίο στάθμευσης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες που τους χορηγείται σύμφωνα με τις αντίστοιχες εθνικές διατάξεις κατά το ενιαίο κοινοτικό υπόδειγμα, όπως αυτό περιγράφεται στο παράρτημα και το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί παράλληλα με τα δελτία που χορηγούνται στα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 5·
2. να αναγνωρίσουν από 1η Ιανουαρίου 1999, τα δελτία στάθμευσης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες που θεσπίζονται σύμφωνα με το ενιαίο κοινοτικό υπόδειγμα από κάθε κράτος μέλος, κατά τρόπο ώστε ο κάτοχος ενός τέτοιου δελτίου να μπορεί να επωφελείται των διευκολύνσεων στάθμευσης που συνδέονται με το δελτίο αυτό και παραχωρούνται από το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται·
3. να χορηγούν το ευεργέτημα του δελτίου στάθμευσης στα άτομα με μειονέκτημα που συνεπάγεται μειωμένη κινητικότητα·
4. να παρέχουν κατά τη χορήγηση του δελτίου στάθμευσης στα άτομα με ειδικές ανάγκες και κατόπιν αιτήσεων των ενδιαφερομένων, βάσει τεχνικού δελτίου που θα ετοιμάσει η Επιτροπή, κατάλογο των προϋποθέσεων χρήσης στα διάφορα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
5. να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να πραγματοποιηθεί η διάθεση των δελτίων στάθμευσης για άτομα με ειδικές ανάγκες σύμφωνα με το ενιαίο κοινοτικό υπόδειγμα, το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2000. Η παρούσα σύσταση δεν εμποδίζει να συνεχίσει να χρησιμοποιείται ο τύπος του δελτίου που ίσχυε σε ένα κράτος μέλος προ της 1^{ης} Ιανουαρίου 2000 στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλος και μετά την ημερομηνία αυτή, έως ότου αντικατασταθεί·
6. να ενημερώσουν την Επιτροπή, πριν από την 1^η Ιανουαρίου 2000, σχετικά με τη συνέχεια που θα δοθεί στην παρούσα σύσταση».

10. Στις 3 Μαρτίου 2008, η Σύσταση 98/376/EK, σχετικά με δελτίο στάθμευσης για άτομα με ειδικές ανάγκες, ενόψει της προσχώρησης στην Ε.Ε. της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λεττονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Ρουμανίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας (2008/205/EK) τροποποιήθηκε ώστε να περιλαμβάνει και αυτές.

Δ.2. Ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος του 2000 [127(I)/2000], όπως τροποποιήθηκε

11. Σύμφωνα με το Παράρτημα, Άρθρο 7Α, της εν λόγω νομοθεσίας:

1. «Έκδοση δελτίου στάθμευσης ως ακολούθως:

(α) Εκδίδεται δελτίο στάθμευσης σε άτομα με αναπηρίες ως ορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος Παραρτήματος.

(β) Αρμόδια Αρχή για την έκδοση του δελτίου στάθμευσης σε άτομα με αναπηρίες είναι το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων:

Νοείται ότι, ο Υπουργός με διάταγμά του δύναται να ορίσει οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση του δελτίου στάθμευσης.

(γ) Το δελτίο στάθμευσης είναι χρώματος γαλάζιου και έχει σχήμα, διαστάσεις και περιεχόμενο, το οποίο καθορίζεται με βάση το ενιαίο κοινοτικό υπόδειγμα σύμφωνα με το Παράρτημα της Σύστασης του Συμβουλίου της 4ης Ιουνίου 1998, 98/376/ΕΚ ως αυτό τροποποιείται από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(δ) Το δελτίο στάθμευσης για άτομα με αναπηρίες παρέχει το δικαίωμα για προνομιακή στάθμευση των οχημάτων που οδηγούνται από άτομα με αναπηρίες ή μεταφέρουν άτομα με αναπηρίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Παραρτήματος:

Νοείται ότι, στο δελτίο στάθμευσης αναγράφεται ευδιάκριτα το όνομα του ατόμου με αναπηρία.

(ε) Το δελτίο στάθμευσης έχει διάρκεια ισχύος τριών ετών με δυνατότητα επανέκδοσής του με την προσκόμιση στο Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες όλων των στοιχείων που προβλέπονται στην παράγραφο 2 ένα μήνα πριν από τη λήξη της ημερομηνίας που αναγράφεται σε αυτό.

Από τον πιο πάνω χρονικό περιορισμό εξαιρούνται όσον αφορά τη διάρκεια ισχύος, τα δελτία στάθμευσης ατόμων με μόνιμες αναπηρίες, όπως αυτό θα τεκμηριώνεται από ιατρικό πιστοποιητικό που θα συνοδεύει την αίτηση:

Νοείται ότι, αν το δελτίο στάθμευσης δεν χρησιμοποιείται από το δικαιούχο, τότε αυτό επιστρέφεται στο Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες.

[...]

3. Οι κατηγορίες δικαιούχων δελτίου στάθμευσης είναι οι ακόλουθες:

(α) Οι λήπτες της χορηγίας σε τυφλούς με βάση τον περί Παροχής Φοιτητικής Χορηγίας Νόμο, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, και τον περί Παροχής Ειδικής Χορηγίας σε Τυφλούς Νόμο, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

(β) οι λήπτες του επιδόματος φροντίδας σε τετραπληγικά άτομα, που καταβάλλεται από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με βάση το Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Φροντίδας σε Τετραπληγικά Άτομα·

(γ) οι λήπτες του επιδόματος φροντίδας σε παραπληγικά άτομα, το οποίο καταβάλλεται από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με βάση το Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Φροντίδας σε Παραπληγικά Άτομα·

(δ) οι λήπτες του επιδόματος βαριάς κινητικής αναπηρίας, το οποίο καταβάλλεται από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με βάση το Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Βαριάς Κινητικής Αναπηρίας·

(ε) τα άτομα των οποίων η αναπηρία συνίσταται σε ακρωτηριασμό ή σοβαρή αδυναμία των άνω ή/και κάτω άκρων που οφείλεται σε οποιαδήποτε αιτία, με αποτέλεσμα το άτομο με αναπηρία να έχει μόνιμο βαθμό αναπηρίας σε ποσοστό πέραν του τριάντα εννέα τοις εκατόν (39%)·

(στ) οι ανάπηροι με βάση τις διατάξεις του περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

(ζ) άτομα με νοητική αναπηρία·

(η) οι οργανώσεις που παρέχουν φροντίδα στα άτομα με αναπηρίες, τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα σημεία (α) έως (ζ) της παρούσας παραγράφου και οι οποίες δικαιούνται να χρησιμοποιούν το δελτίο στάθμευσης για οχήματα που μεταφέρουν άτομα με αναπηρίες, δεδομένου ότι θα υπόκεινται σε αυστηρό έλεγχο όσον αφορά τη σωστή χρήση του δελτίου αυτού».

Δ.3. Ο περί Παροχής Ειδικής Χορηγίας σε Τυφλούς Νόμος του 2011 [11(Ι)/2011], όπως τροποποιήθηκε

12. Σύμφωνα με τα Άρθρα 2 και 4 της εν λόγω νομοθεσίας:

«2. [...]»

«μόνιμη διαμονή» σημαίνει τη διαμονή Κύπριου ή οποιουδήποτε άλλου πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις περιοχές που ελέγχονται από τη Δημοκρατία για περίοδο τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης·

[...]

«τυφλός» σημαίνει άτομο που έχει τη μόνιμη διαμονή του στη Δημοκρατία, του οποίου αποδεδειγμένα η οξύτητα της όρασης και των δύο οφθαλμών

είναι τέτοια ώστε αυτή στον καλύτερο οφθαλμό να μην υπερβαίνει, έστω και με διορθωτικούς φακούς, τα 6/60 και περιλαμβάνει και τα πρόσωπα που έχουν φοιτήσει στη Σχολή Τυφλών στη Δημοκρατία μέχρι και το 1990 παρά το γεγονός ότι η οξύτητα στον καλύτερο οφθαλμό είναι μεγαλύτερη από 6/60· και

[...]

4.-(1) Οικογένεια, που έχει τη μόνιμη διαμονή της στην Κύπρο στις περιοχές που ελέγχονται από τη Δημοκρατία, δικαιούται ειδική χορηγία ύψους τριών χιλιάδων εξακόσιων εβδομήντα πέντε ευρώ και σαράντα οκτώ σεντ (€3.675,48) για κάθε ημερολογιακό έτος, εάν έχει τέκνο τυφλό και εφόσον το τέκνο αυτό δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του.

[...]

Δ.4. Ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999 [113(I)/1999], όπως τροποποιήθηκε

13. Σύμφωνα με το Άρθρο 2(1) της εν λόγω νομοθεσίας:

«παιδί με ειδικές ανάγκες» σημαίνει παιδί που έχει σοβαρή μαθησιακή ή ειδική μαθησιακή, λειτουργική ή προσαρμοστική δυσκολία, που οφείλεται σε σωματικές (συμπεριλαμβανομένων των αισθητηριακών), διανοητικές ή άλλες γνωστικές ή ψυχικές ανεπάρκειες και που παρίσταται ανάγκη να του παρασχεθεί ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Παιδί έχει μαθησιακή, ειδική μαθησιακή, λειτουργική ή προσαρμοστική δυσκολία, αν-

(i) έχει σημαντικά μεγαλύτερη δυσκολία μάθησης ή προσαρμογής σε σύγκριση με την πλειονότητα των παιδιών της ηλικίας του· ή

(ii) έχει ανικανότητα που του αποκλείει τη δυνατότητα ή το παρεμποδίζει να χρησιμοποιεί τις εκπαιδευτικές διευκολύνσεις του είδους που γενικά διαθέτουν τα σχολεία για παιδιά της ηλικίας του· «προδημοτική ειδική αγωγή» σημαίνει την αγωγή που παρέχεται από το κράτος προς τα παιδιά με ειδικές ανάγκες από τη συμπλήρωση των τριών ετών μέχρι την ένταξή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα, ώστε να μπορούν να αναπτυχθούν κατά τρόπο που να ενταχθούν σ' αυτό, και περιλαμβάνει εκπαίδευση προς τους γονείς παιδιών με ειδικές ανάγκες»-

Δ.5. Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Βοήθειας για την Προμήθεια Τροχοκαθισμάτων

14. Σύμφωνα με το εν λόγω Σχέδιο⁷, σκοπός της παροχής του είναι «η διευκόλυνση της διακίνησης και η προώθηση της ανεξαρτητοποίησης και της πλήρους συμμετοχής στην κοινωνική, εκπαιδευτική και οικονομική ζωή των ατόμων με βαριά κινητική αναπηρία, μέσω παροχής οικονομικής βοήθειας για την προμήθεια τροχοκαθισμάτων».

15. Σύμφωνα με το εν λόγω Σχέδιο, δικαιούχοι είναι:

«(α) Κύπριοι και Ευρωπαίοι πολίτες με κινητική αναπηρία, οι οποίοι έχουν μόνιμη διαμονή στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία για τουλάχιστον 12 συνεχείς μήνες καθώς και άτομα με αναγνωρισμένο καθεστώς πρόσφυγα ή συμπληρωματικής προστασίας σύμφωνα με τους περί προσφύγων Νόμους 2000-2016.

(β) Παιδιά με αναπηρίες οι ανάγκες των οποίων εξυπηρετούνται με βάση τους περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμους 1999 έως 2014».

Δ.6. Οδηγός για το Δελτίο Στάθμευσης των Ατόμων με Αναπηρίες

16. Σύμφωνα με τον εν λόγω Οδηγό⁸ του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που εκδόθηκε το 2015, οι νόμιμοι δικαιούχοι είναι οι ακόλουθοι:

- *«Οι λήπτες της χορηγίας σε τυφλούς με βάση τους περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών Νόμους του 1996 έως 2009 και τον περί Παροχής Ειδικής Χορηγίας σε Τυφλούς Νόμο του 2011.*
- *Οι λήπτες του επιδόματος φροντίδας σε τετραπληγικά άτομα, το οποίο καταβάλλεται από το ΤΚΕΑΑ, με βάση το Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Φροντίδας σε Τετραπληγικά Άτομα,*
- *Οι λήπτες του επιδόματος φροντίδας σε παραπληγικά άτομα, το οποίο καταβάλλεται από το ΤΚΕΑΑ, με βάση το Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Φροντίδας σε Παραπληγικά Άτομα.*
- *Οι λήπτες του επιδόματος βαριάς κινητικής αναπηρίας, το οποίο καταβάλλεται από το ΤΚΕΑΑ, με βάση το Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Βαριάς Κινητικής Αναπηρίας,*
- *Τα άτομα των οποίων η αναπηρία συνίσταται σε ακρωτηριασμό ή σοβαρή αδυναμία των άνω ή/και κάτω άκρων που οφείλεται σε*

⁷ Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες. Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Βοήθειας για την Προμήθεια Τροχοκαθισμάτων. Ανακτήθηκε 18 Φεβρουαρίου, 2019, από

http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dsid/dsid.nsf/dsipd16_gr/dsipd16_gr?OpenDocument

⁸ Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. (2015). Οδηγός για το Δελτίο Στάθμευσης των Ατόμων με Αναπηρίες. Λευκωσία: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών [Γ.Τ.Π. 61/2015 - 5.000].

οποιαδήποτε αιτία, με αποτέλεσμα το άτομο με αναπηρία να έχει μόνιμο βαθμό αναπηρίας πέραν του 39%.

- Οι ανάπηροι με βάση τις διατάξεις του περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμου.
- Άτομα με νοητική αναπηρία.
- Οι Οργανώσεις που παρέχουν φροντίδα στα ΑμεΑ που πληρούν τις πιο πάνω προϋποθέσεις και οι οποίες δικαιούνται να χρησιμοποιούν το Δελτίο Στάθμευσης για οχήματα που μεταφέρουν ΑμεΑ δεδομένου ότι θα υπόκεινται σε αυστηρό έλεγχο για τη σωστή χρήση του Δελτίου».

Ε. Διαπιστώσεις-Εισηγήσεις

Στη βάση της πληροφόρησης που έλαβα, διαπιστώνω τα ακόλουθα:

17. Κατ'αρχάς παρατηρώ ότι στο πιο πάνω αναφερόμενο νομικό πλαίσιο, με εξαίρεση τον περί Παροχής Ειδικής Χορηγίας σε Τυφλούς Νόμος του 2011 [11(Ι)/2011], όπως τροποποιήθηκε δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά είτε στην υπηκοότητα ή ιθαγένεια είτε στο καθεστώς παραμονής των προσώπων στα οποία αυτό εφαρμόζεται. Κατά συνέπεια, **η εξαίρεση από το Σχέδιο για την παροχή δελτίου στάθμευσης σε άτομα με αναπηρία είτε βάση υπηκοότητας, είτε βάση εθνικής καταγωγής, είτε βάση νομικού καθεστώτος παραμονής είναι ανεπίτρεπτη στη βάση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και του εθνικού δικαίου.**

18. Και στις δύο περιπτώσεις παιδιών, υπήρξε σωρεία παραβιάσεων των δικαιωμάτων τους. Και στις δύο περιπτώσεις παραβιάστηκαν και οι τέσσερις βασικές Αρχές της Σύμβασης: η Αρχή της Μη Διάκρισης, η Αρχή της Ανάπτυξης, η Αρχή της Συμμετοχής και η Αρχή του Συμφέροντος του Παιδιού. Παράλληλα, η μη πρόσβαση σε συγκεκριμένα Σχέδια Παροχών επηρέασαν και παραβίασαν το δικαίωμα των δύο παιδιών στην πληροφόρηση, στην άσκηση της θρησκείας, του συνεταιρίζεσθαι, στην υγεία, στην εκπαίδευση, στο κατάλληλο επίπεδο ζωής και στο παιχνίδι, αφού οι συνθήκες που διευκολύνουν την πρόσβαση και συμμετοχή των παιδιών σε αυτά τα δικαιώματα δεν διασφαλίστηκαν. Επιπρόσθετα, τα δύο παιδιά έμειναν εκτεθειμένα σε συνθήκες βίας, αφού η ανυπαρξία δομών που θα απομάκρυναν τα εμπόδια του περιβάλλοντος που δυσχεραίνουν την αποτελεσματική συμμετοχή των δύο παιδιών σε όλους τους τομείς της κοινωνίας αναγνωρίζεται ως μορφή έμμεσης βίας, ενώ η προσβολή του σεβασμού και της αξιοπρέπειας των δύο παιδιών αποτελεί μορφή άμεσης βίας.

19. Όσον αφορά στο παιδί με οπτική αναπηρία, η αίτησή του για την παροχή της ειδικής χορηγίας σε τυφλούς, αλλά και προμήθεια τροχοκαθίσματος απορρίφθηκε, λόγω του ότι σύμφωνα με τα υφιστάμενα Σχέδια δεν εμπίπτει στους δικαιούχους αφού δεν είναι Κύπριος πολίτης ή πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ούτε είναι πρόσωπο με αναγνωρισμένο καθεστώς πρόσφυγα ή συμπληρωματικής προστασίας.
20. Συναφώς, χαιρετίζω την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με Αριθμό 82.186, ημερομηνίας 7/03/2017, με την οποία επεκτάθηκε η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 21(1)(β)(iv) και 19(6) των περί Προσφύγων Νόμων 2000-2016 από το ΤΚΕΑΑ, ώστε όλα τα πρόσωπα με αναγνωρισμένο καθεστώς πρόσφυγα ή συμπληρωματικής προστασίας που παρουσιάζουν αναπηρία να θεωρούνται δικαιούχοι των εν λόγω δύο Νόμων και των εννέα Σχεδίων Κοινωνικών Παροχών του ΤΚΕΑΑ.
21. Η Διευθύντρια ΤΚΕΑΑ αναφέρει στην επιστολή ημερομηνίας 12/12/2018, ότι με την εν λόγω τροποποίηση (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου) συμπεριλαμβάνεται πλέον η πλειοψηφία των ατόμων από χώρες μη μέλη της Ε.Ε., αφού συνήθως τα άτομα αυτά τελούν υπό καθεστώς πρόσφυγα, ενώ τα άτομα που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και τα οποία επί μακρόν διαμένουν στην Κυπριακή Δημοκρατία τείνουν να αιτούνται και να αποκτούν κυπριακή υπηκοότητα και, ως εκ τούτου, καλύπτονται από τα Σχέδια ως κύπριοι πολίτες. Όπως η Διευθύντρια ΤΚΕΑΑ αναφέρει «ως εκ τούτου [...], τα άτομα που κρίνονται ως μη δικαιούχοι στη βάση καταγωγής είναι μεμονωμένα». **Επισημαίνω ότι, η διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού δεν εξαρτάται από τον αριθμό των παιδιών που επηρεάζονται. Αντίθετα, ο μικρός αριθμός μπορεί να συμβάλλει στην αύξηση της ευαλότητας των συγκεκριμένων παιδιών.** Επαναλαμβάνω την τοποθέτησή μου ότι, τόσο οι νομοθεσίες, πολιτικές και πρακτικές που εφαρμόζονται πρέπει να διασφαλίζουν σε κάθε παιδί το σεβασμό της αξιοπρέπειάς του και πρόσβαση σε όλα του τα δικαιώματα περιλαμβανομένου του δικαιώματός του σε επαρκές βιοτικό επίπεδο. Διαπιστώνω ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση παιδιού, 6 ετών, το οποίο γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Κύπρο, ενώ η μητέρα του βρίσκεται και εργάζεται στην Κύπρο τα τελευταία 18 χρόνια, το παιδί στερείται πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές παροχές λόγω του νομικού καθεστώτος παραμονής του και της υπηκοότητάς του, με αποτέλεσμα εν έτει 2019 να αναγκάζεται η μητέρα να το κουβαλεί στην πλάτη της για τις διακινήσεις του.

22. Εισηγούμαι όπως, **το συγκεκριμένο παιδί θεωρηθεί άμεσα δικαιούχο για την παροχή οικονομικής βοήθειας για την προμήθεια τροχοκαθίσματος, μέσω του εν λόγω Σχεδίου, αφού ως δικαιούχοι ορίζονται και τα παιδιά με αναπηρίες, οι ανάγκες των οποίων εξυπηρετούνται με βάση τους περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμους 1999 έως 2014.** Αφού το παιδί πληροί το συγκεκριμένο κριτήριο, η οικογένειά του θα έπρεπε να ενημερωθεί, ώστε να υποβάλει αίτηση μέσω του Σχεδίου. Αντ' αυτού, η αξιοπρέπεια του παιδιού καταρρακώθηκε, από μία τεχνοκρατική εφαρμογή του συστήματος κοινωνικών παροχών που αδυνατούσε να επιδείξει ευελιξία για εξεύρεση εναλλακτικής λύσης. Η άμεση παροχή προς το παιδί μέσου διακίνησης, ώστε αυτό να έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες και αγαθά, όπως όλα τα παιδιά, είναι επιτακτική ανάγκη σε μια κοινωνία που έχει εδώ και 28 χρόνια κυρώσει τη Σύμβαση.
23. Έχω τοποθετηθεί στο παρελθόν και επαναλαμβάνω την τοποθέτησή μου, ότι η ομάδα των παιδιών δεν μπορεί να τυγχάνει της ίδιας μεταχείρισης με οποιαδήποτε ομάδα ενηλίκων, αφού το αναπτυξιακό στάδιο στο οποίο βρίσκονται τα παιδιά, επιβάλλει την παροχή όλων των απαραίτητων μέσων, ώστε το παιδί να αναπτυχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό, κάτι το οποίο δεν ισχύει για τους ενήλικες. Συνεπώς, η εξαίρεση των παιδιών από τρίτες χώρες από τα Σχέδια που τυγχάνουν χειρισμού από το ΤΚΕΑΑ, λόγω του καθεστώτος τους ή της διάρκειας παραμονής τους στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας, που πολύ συχνά καθορίζεται από το καθεστώς των γονέων τους, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί στη βάση της οποιασδήποτε πολιτικής λιτότητας ή μεταναστευτικής πολιτικής, η οποία καθορίζει τις παροχές προς ενήλικες. Προς τούτο, **εισηγούμαι όπως σε όλα τα Σχέδια Παροχών του ΤΚΕΑΑ, θεωρηθούν δικαιούχοι τα παιδιά, ανεξάρτητα από την υπηκοότητα, χρόνο παραμονής τους στις ελεγχόμενες από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας περιοχές ή νομικό καθεστώς παραμονής τους στη Δημοκρατία.**
24. Όσον αφορά στην περίπτωση του δεύτερου παιδιού στο οποίο δεν παραχωρήθηκε δελτίο στάθμευσης, θεωρώ ότι το παιδί, λόγω της διασπιστωμένης αναπηρίας του είναι δικαιούχος, στη βάση των προϋποθέσεων του Οδηγού για το Δελτίο Στάθμευσης Ατόμων με Αναπηρίες και ενόψει της απόφασης του Λειτουργού του Τμήματος ΤΚΕΑΑ, ο οποίος κατέληξε σε αυτή, σύμφωνα με τα ιατρικά πιστοποιητικά και τη βεβαίωση της Επιτροπής Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία. Στην προκειμένη περίπτωση, **η απόρριψη της αίτησης του παιδιού για έκδοση δελτίου στάθμευσης λόγω του ότι η άδεια διαμονής του στην Κύπρο είναι υπό το καθεστώς «επισκέπτη» (visitor) (όπως αναφέρεται στην επιστολή της Διευθύντριας**

ΤΚΕΑΑ), δεν μπορεί να δικαιολογηθεί ούτε στη βάση των ευρωπαϊκών Οδηγιών, ούτε από τον περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμο του 2000 [127(Ι)/2000], αλλά ούτε και από τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Οδηγό. Η Σύσταση 98/376/ΕΚ δεν καθορίζει την κατηγορία των δικαιούχων, αλλά τον τύπο του μοντέλου Δελτίου Στάθμευσης, καθώς και ότι το δικαίωμα αυτό πρέπει να παρέχεται στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Είναι, επομένως, η εθνική νομοθεσία που θα πρέπει να καθορίσει τους δικαιούχους, η οποία θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις πιο πάνω αναφερόμενες Διεθνείς Συμβάσεις. Συνεπώς, δεν ευσταθεί η τοποθέτηση της Διευθύντριας ΤΚΕΑΑ ότι «δεν μπορεί να παρεκκλίνει από τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το χειρισμό του συγκεκριμένου Δελτίου και δεν είναι σε θέση να προσφέρει εναλλακτική λύση εάν το άτομο δεν πληροί τα καθορισμένα κριτήρια», αφού οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις των δικαιούχων τέθηκαν στη βάση της εθνικής νομοθεσίας και πολιτικής.

25. Επιπρόσθετα, στην επιστολή της Διευθύντριας ΤΚΕΑΑ, αναφέρεται ότι *«το Δελτίο Στάθμευσης δίδεται σε όλα τα άτομα με αναπηρία ανεξαρτήτως υπηκοότητας αρκεί να πληρούν το κριτήριο της μόνιμης διαμονής στην Κύπρο και τον ορισμό της αναπηρίας»*. Στο πλαίσιο των νομοθεσιών που αφορούν στο συγκεκριμένο θέμα, αλλά και του Οδηγού που εκδόθηκε από το ΥΕΠΚΑ, **δεν ορίζεται η «μόνιμη» διαμονή στην Κύπρο, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει διαφάνεια ως προς το πώς αυτός ερμηνεύεται, όσον αφορά στην παροχή του Δελτίου Στάθμευσης**. Το συγκεκριμένο παιδί διαβιεί στην Κύπρο τα τελευταία τρία χρόνια, σύμφωνα με πληροφόρηση που έδωσε η οικογένεια.
26. **Το συμφέρον του παιδιού είναι πρωταρχικής σημασίας και επιβάλλεται να λαμβάνεται υπόψη σε κάθε απόφαση που το αφορά, άμεσα ή έμμεσα**. Επί τούτου, εισηγούμαι όπως επανεξεταστεί η αίτηση του δεύτερου παιδιού για παροχή Δελτίου Στάθμευσης, αφού το παιδί διαβιεί στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία τα τελευταία τρία χρόνια. Τόσο οι σχετικές νομοθεσίες, όσο και ο Οδηγός που εκδόθηκε, δεν αποκλείουν την παροχή του Δελτίου Στάθμευσης σε παιδιά με διαφορετικό καθεστώς. Συνεπώς, αφού το παιδί πληροί τα κριτήρια που έχουν τεθεί για την αναπηρία, θα πρέπει να καταστεί δικαιούχος του Δελτίου Στάθμευσης, ώστε να τερματιστεί η παραβίαση των δικαιωμάτων του.

Κατακλείδα

27. Το παρόν Πόρισμα⁹ διαβιβάζεται στην Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κοινοποιείται στο Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στη Διευθύντρια Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες και στην Προϊστάμενη Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας για δικές τους ενέργειες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους. Παράλληλα, κοινοποιείται στον Πρόεδρο και Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και την Πρόεδρο και Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών, για σκοπούς κοινοβουλευτικού ελέγχου, καθώς, επίσης, στις οικογένειες των παιδιών που υπέβαλαν τα παράπονα για σκοπούς ενημέρωσης.



Λήδα Κουρσουμπά
Επίτροπος Προστασίας των
Δικαιωμάτων του Παιδιού

Λευκωσία, Φεβρουάριος 2019

Αρ. Φακ.: Γ.Ε.Π. 11.17.08.10.19
Γ.Ε.Π. 11.17.09.02.369

⁹ Το παρόν Πόρισμα θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού www.childcom.org.cy στο σύνδεσμο «Επίσημες Θέσεις, Εκθέσεις και Πορίσματα της Επιτροπής».

ΕΚ/ΓΧ